

Jordvern starta valgkampen på Gjermundnes:

- Det er håp for jordvernet

Kven skal bestemme jordvernet? Bøndene, lokalpolitikarane, landbruksdirektøren eller staten? Korleis hindre nedbygging av verdifull dyrka jord? Korleis få jord som ligg brakk i produksjon att? Må det bli meir lønsamt å selje jord, er det positivt med mange jordeigarar?

BB - KNUT A. ROMESTRAND

Det er håp for jordvernet sa politikarane i paneldebatten om jordvern, som gjekk av stabelen på Gjermundnes vidaregåande skule laurdag ettermiddag.

Temaet var jordvern og kun jordvern. Deltakarane prøvde, men snerta uungåeleg innom andre tema, og nyttja sjølv sagt høve til å reklamere for akkurat eige parti sitt syn på dette viktige emne. For valgkampen er i gang.

For på dagen hadde deltakarane mellom andre høyrt ordførar i Vestnes, Geir Inge Lien opna den første jordvernkonferansen nokon gong i Møre og Romsdal. Dei hadde hørt på landbruksdirektør Anne Berit Løset, rådgivar Rose Bergslid i Bondelaget og ikkje minst kåseri av forfattaren Edvard Hoem.

Må kunne brødfoss oss

Leiaren for paneldebatten, tidlegare redaktør Kjell Opsal i Bygdebladet minte i innleidinga si om kor viktig jorda var i krigsåra for å kunne brødfoss oss. Kvar kvadratmeter jord talde sa Opsal, som minte om at vi aldri må stelle oss slik at vi ikkje kan brødfoss oss.

Når vi veit at sidan krigen har vi i gjennomsnitt mist 17 000 dekar dyrka jord i året, er det nok på tide at politikarane set seg saman for å finne ut kva dei skal gjere for å begrense dette tapet.

Kven skal bestemme

Frå sentralt held er det bestemt at kommunepolitikarane skal få auka makt når det gjeld arealplanlegginga i kommunane, og dermed graden av jordvern. Landbruksdirektøren og fylkesmannen skal berre unntaksvise kome med

God stemning: Deltakarane i paneldebatten. Sittande frå venstre Torleiv Rogne (Uavhengig valliste for Sunnmøre), Yvonne Wold (SV), Gunn Berit Gjerde (Venstre), Heidi Nakken (H), Knut Flolo (FrP). Ståande frå venstre Kristin Sørheim (SP), debattstyrar Kjell Opsal, Sidsel Rykhus (A) og Steinar Reiten (KrF).

motsegn mot kommunale arealplaner. Noko landbruksdirektøren sjølv signaliserte i foredraget sitt føre paneldebatten.

-Kor langt skal det kommunale sjølvstyre strekke seg spørde Steinar Reiten (KrF).

-Kommunepolitikarane må skulerast betre om jordvern, slik at dei kan vere meire beivist på jordvernet når dei lagar utbyggingsplanane sine i kommunane. Men vi ynskjer framleis ein landbruksdirektor som kan setje foten ned sa Reiten.

- Eg ynskjer at kommunane skal bestemme sjølv utbyggingsplanene sine. Men eg må innrømme at når eg ser kva som kan hende, og som har hendt i mi eigen kommune på eit uventa benkeforslag er dette eit av mine store politiske dilemma. Vi har ei stor oppgåve i å skulere politikarar om jordvern sa Gunn Berit Gjerde (V).

-Slik situasjonen er idag har ikkje kommunepolitikarane vilje og heller ikkje den store entusiasmen for jordvern. Vi må ha klare retningslinjer og staten må ha det overordna ordet sa Torleiv Rogne (US).

- Eg har inga tru på tvang. Eg har grunnleggande tru på lokaldemokratiet. For første gong har vi ein jordvernstrategi om å ikkje overskride 6000 dekar dyrka jord til utbygging. Løysinga er gode planer slik at ein slepp dispensasjonane frå dei, sa Heidi Nakken (H).

Matjorda

Andre tema for paneldebatten var den store andel dyrka jord som no er ute av produksjon, den store andelen av leigejord, og korleis bu og driveplikt påverkar jordvernet.

- 80 prosent av dyrkjorda som er blitt borte er ikkje nedbygd, men teken ut av produksjon. Då er vi inne på eigedomsretten, sa Knut Flolo (FrP).

- Jord skal brukast til matproduksjon. Vi pliktar å ta vare på jorda, anten ho er dyrka eller dyrkande, sa Torleiv Rogne (Uv).

- Vi må få grunnlovsfesta jordvern og ta vare på kvar kvadratmeter sa Kristin Sørheim (Sp).

- Vi må starte planlegging med å ta høgde for jordvern. Jordvern må inn på eit mykje tidlegare tidspunkt enn no. Jord er ein ikkje fornybar ressurs

- I 2050 er det 10 milliardar menneske på jorda. Vi har auka behov for sjølvforsyning og dyrke jorda betre. Jorda blir behandla som ein 60 meters løpar samstundes som vi forlangar at ho skal vere maratonløpar sa Yvonne Wold (SV).

- Korleis skal vi få den nedlagde jorda attende? Det må lønne seg å selje jord for den som vil, sa Heidi Nakken.

- Leiejord er ikkje vesentleg dårlegare driven enn jorda ein eig sjølv. Det er positivt at det er mange som eig jord. og Kristin Sørheim.

- Det må ikkje gjevest konsesjonsfrift sa Gunn Berit Gjerde.

Håp for jordvern

-*Er det håp for jordvernet spørde leiaren for paneldebatten til slutt.*

Og det var det skal vi tru paneldeltakarane.

- Det er håp. Men vi treng meir kunnskap. Og då er det viktig at vi framleis har slike institusjonar som Bioforsk på Tingvoll sa Sidsel Rykhus (Ap).

- Jordvernet har vore forsømt. Det ser ut til at det no blir ein snunad. Men det er ikkje nok med jord, vi må og ha bønder sa Kristin Sørheim.

-Vi må vere sjølvforsynt med mat og ha eit variert landbruk sa Gunn Berit Gjerde.

- Det har skjedd eit skifte i synet på jordvern sa Steinar Reiten.

- Vi må ha ein variert bruksstruktur. Og vi må gå attende til ordninga om statleg forkjøpsrett sa Torleiv Rogne.

- Jordvern handlar om solidaritet globalt. Vi må tenke jordvern i eit tusenårsperspektiv sa Yvonne Wold.

- Vi er ikke i eit taktskifte med nedbygging frå 15 000 dekar i 2007 til kanskje 6000 dekar i 2015. Og resultatet blir best om vi arbeider i lag sa Heidi Nakken.

-Det er håp for jordvernet. Men husk at det er i kommunane arealet ligg. Her må gode planer leggast og kunniskapen om jordvern må opp sa Knut Flolo. Som dermed fekk siste ordet i debatten på den første jordvernkonferansen i Møre og Romsdal.

Fakta

Jordvernkonferansen på Gjermundnes vart arrangert av Landbruksmuseet for Møre og Romsdal. Dei som var med i paneldebatten var:

Sissel Rykhus (Ap) frå Molde, Kristin Sørheim (Sp) frå Tingvoll, Steinar Reiten (KrF) frå Averøy, Torleiv Rogne, (Uav-

heng valliste for Sunnmøre) frå Skuløy, Yvonne Wold (SV) frå Rauma, Gunn Berit Gjerde (V) frå Hareid, Heidi Nakken (H) frå Vestnes og Knut Flolo (FrP) frå Vestnes. Leiar for paneldebatten, tidlegare redaktør Kjell Opsal i Bygdebladet.